

Број/Број: 03/1-50-1-9-27/08
Сарајево/Sarajevo, 20. 11. 2008.

З А П И С Н И К

са 27. сједнице Заједничке комисије за одбрану и безбједност БиХ
Парламентарне скупштине БиХ,
одржане 20. 11. 2008. године, у времену од 10.00 до 12.00 часова

Сједници су присуствовали чланови Заједничке комисије: Бранко Зрно, Шефик Џаферовић, Слободан Шараба, Винко Зорић, Душанка Мајкић, Јозо Крижановић, Мирко Околић, Иво Миро Јовић и Адем Хускић.

Одсуство са сједнице правдали су: Сулејман Тихић, Хазим Ранчић и Драго Калабић.

Сједници су присуствовали и гости, као и представници Секретаријата Парламентарне скупштине БиХ:

- Тарик Садовић, министар безбједности БиХ,
- Марина Пендеш, замјеник министра одбране БиХ,
- Божица Бојовић, Кабинет предсједавајућег Савјета министара БиХ,
- Драгиша Мекић и Мидхат Изетбеговић, Министарство спољне трговине и економских односа БиХ,
- Жарко Лакета, Гранична полиција БиХ,
- Мирко Лујић, СИПА,
- Драган Мектић, Служба за полслово са странцима,
- Душан Гавран, БХМАЦ,
- Лејла Диздаревић и Лејла Хакихасановић, Главни штаб НАТО-а,
- Зоран Бркић, Сектор за односе са јавношћу ПСБиХ,
- Драгица Хинић, секретар Заједничке комисије за одбрану и безбједност БиХ, Жељко Грубешкић, стручни савјетник, и Јовица Катић, стручни сарадник у Заједничкој комисији за одбрану и безбједност БиХ.

Сједници је предсједавао **Бранко Зрно**, предсједавајући Заједничке комисије. Предлажући дневни ред информисао је присутне да господин Шемсудин Мехмедовић, чији је захтјев требало да буде разматран у оквиру 2. тачке дневног реда, није у могућности да присуствује овој сједници. Стога је предложио да се ова тачка скине са дневног реда и разматра у оквиру наредне сједнице, што су чланови Заједничке комисије једногласно прихватили.

Слободан Шараба предложио је да се у оквиру прве и сада једине тачке дневног реда, или чак као посебна тачка, разматра и актуелна безбједносна ситуација у БиХ. Он је констатовао да је потребно да Заједничка комисија, којој је иначе у надлежности да врши контролу рада безбједносних институција, добије Информацију о актуелној безбједносној ситуацији која је већ достављена Представничком дому.

Бранко Зрно информисао је чланове Заједничке комисије да је на посљедњој сједници Представничког дома ПСБиХ, која је одржана дан раније, разматрана Информација о актуелном безбједносном стању у БиХ за 2008. годину, те да је Дом вратио ову информацију подносицу ради додатне допуне. предложио је да и Комисија затражи ту информацију, са

допуном коју је затражио Дом, разматра је и потом своје мишљење у вези са Информацијом прослиједи домовима ПСБиХ.

С обзиром да није било предлога за додате измјене и допуне, констатовано је да 27. сједница Заједничке комисије за одбрану и безбједност има сљедећи

ДНЕВНИ РЕД

1. Сагледавање стања и проблема наведених у Информацији о стању безбједности за 2007. годину.

Ад. - 1. Сагледавање стања и проблема наведених у Информацији о стању безбједности за 2007. годину

Душанка Мајкић подсетила је чланове Заједничке комисије на закључак који је Дом народа ПСБиХ усвојио на својој 17. сједници. Тим закључком овај Дом затражио је од Министарства безбједности БиХ да, у року од 30 дана, сачини нову информацију о стању безбједности у Босни и Херцеговини за 2007. годину, с анализом стања безбједности и предлогом мјера, те да је достави на разматрање Парламентарној скупштини БиХ. Закључила је да, према томе, раније достављена информација још није усвојена. С обзиром да овој сједници присуствују представници цјелокупног безбједносног сектора, жељела би чути који су то проблеми с којима се сусрећу представници овог сектора. Навела је да Комисија са Министарством одбране има добре контакте, али и нагласила да су врло слаби контакти са представницима Министарства безбједности БиХ, те да јој је нејасно на основу чега ово министарство прави своје планове рада. Истакла је да се власт налази у трећој години мандата, а да до данас још немамо јасно утврђену безбједносну стратегију, да се не знају безбједносни приоритети, односно шта су приоритети у раду безбједносних агенција. Она је замолила да се вријеме за ову сједницу квалитетно искористи и да представници безбједносних агенција презентују члановима Комисије стварне проблеме с којима се сусрећу у раду.

Шефик Џаферовић сматра да оваква расправа води ка одгађању одржавања ове сједнице. Како би се вријеме рационално искористило, предложио је да Заједничка комисија буде организатор једне цјелодневне расправе на којој би, осим чланова Заједничке комисије, били присутни и представници Министарства одбране БиХ, Министарства безбједности БиХ и свих агенција које дјелују у оквиру овог министарства, као и ентитетски и кантонални министри унутрашњих послова, те начелници центара јавне безбједности у цијелој БиХ. Оваква опширна расправа, која треба да буде одржана у што краћем року, вјероватно би резултирала усвајањем конкретних закључака, које би Заједничка комисија потом прослиједила домовима ПСБиХ.

Бранко Зрно захвалио се представницима безбједносних институција, с обзиром да се четврти пут одазивају на позив Заједничке комисије о овој теми. Истакао је да је стање безбједности у цјелокупној БиХ угрожено, те да о овим проблемима треба разговарати, али да би првенствено требало разговарати о свему томе тек након добијања Информације о актуелном стању безбједности. Такође је констатовао да се мора знати хоће ли се расправљати о Информацији о стању безбједности или пак о Безбједносној стратегији. Поддржао је потом предлог г. Џаферовића, али је нагласио да је за организацију таквог скупа потребно најмање 20 дана, што би значило да би ова конференција могла бити одржана тек у другој половини децембра.

Јозо Крижановић навео је да се пред Комисијом налази Информација за 2007. годину, а да је Представнички дом на претходно одржаној сједници расправљао о актуелној безбједносној ситуацији у БиХ. Навео је да је приликом разматрања сваке информације ове врсте истакнуто одређено незадовољство безбједносном ситуацијом у БиХ, њеним узроцима и посљедицама. Заједничка комисија у свему томе настоји да испуни своју улогу максимално одговорно. Стога би волио да се на овој сједници не разговара о бројкама и стању, него о стварним

проблемима и свему ономе што недостаје да би безбједносне службе боље радиле и међусобно сарађивале, као што су нпр. недостатак материјално-техничких средстава, проблеми у међусобној сарадњи и сл.

Шефик Цаферовић потом је истакао да је и расправа о Информацији о актуелном стању безбједности у БиХ на претходној сједници Представничког дома, по његовом суду, показала да је она добро направљена. Закључио је да из одређених политикантских разлога неке не одговара тренутно стање, па чак и ако је оно задовољавајуће. Мишљења је да стање није горе, него да је чак доста боље, те замолио да, када је у питању стање безбједности, сви заједно приступају тражењу рјешења, искључујући при томе политизирање.

Душанка Мајкић реплицирала је г. Цаферовићу, рекавши да се не треба и не смије политизирати када је ријеч о безбједносној ситуацији. Истакла је да треба бити досљедан, те да ће она, без обзира на то из које политичке партије долази министар, увијек говорити отворено и залагати се за рјешавање безбједносних проблема који су евидентни. Упитала је потом шта је Министарство безбједности БиХ, које има водећу улогу на путу европских интеграција БиХ, урадило на том плану. Недавно се могла чути и констатација како за нове полицијске структуре није обезбијеђен буџет за наредну годину, него да ће средства бити обезбијеђена из буџетске резерве. Потврдила је да је истина да се за нове институције узимају средства из буџетске резерве, али је нагласила да се та средства узимају за оне институције које су мањег капацитета од ових. Све проблеме ове врсте требало је разматрати на буџетској радионици коју је Заједничка комисија организовала у октобру, али је навела да су тој радионици присуствовали представници одређених институција који нису компетентни. На крају дискусије упитала је представнике безбједносних служби који су проблеми с којима се сусрећу, те на који начин им Заједничка комисија може помоћи у њиховом раду.

Слободан Шараба сагласио се са констатацијом да нико није желио политизирати ово питање, те закључио да је Комисија, разматрајући Информацију о стању безбједности за 2007. годину, требало да разматра и тренутно стање у области безбједности у БиХ.

Тарик Садовић, министар безбједности БиХ, тему расправе оцијенио је као изузетно широку. Рекао је да се треба фокусирати на тачно одређене области, јер се беспотребно расипају ресурси, а тиме се неће доћи до оних упутстава које Заједничка комисија треба дати безбједносном сектору.

Говорећи о односу на релацији Заједничка комисија – Министарство безбједности, рекао је да се Министарство увијек одазивало позивима које му је упућивала Комисија, те да на сједницу увијек настоји послати компетентног представника.

Говорећи о безбједносној стратегији, навео је да је Предсједништво 2006. године донијело „Безбједносну политику БиХ“.

Говорећи о Информацији о актуелном стању безбједности у БиХ у 2008. години, рекао је да је Министарство уложило велике напоре у њеној изради, те да је она у ствари компилација информација свих безбједносних агенција. Главни разлог зашто ова информација није достављена Заједничкој комисији ради разматрања на овој сједници је недостатак времена. Прикупљање и обједињавање свих ових информација, до њеног коначног достављања у Парламент и стављања на дневни ред сједнице, трајало је мјесец дана. Рекао је да је то уобичајен начин израде информације и да је ова информација достављена Парламенту у рекордном року. У вези са Информацијом о стању безбједности у 2007. години, напоменуо је да је она усвојена у Представничком дому, али не и у Дому народа ПСБиХ, чији су закључци били повод да безбједносне агенције у оквиру Министарства безбједности анализирају онај дио који се односи на њих, како би био дорађен коначни извјештај.

Навео је и да је Заједничка комисија затражила од Министарства безбједности БиХ анализу спровођења Стратегије за борбу против организованог криминала и корупције, о чему ће бити спроведена расправа на наредној сједници Савјета министара. Овим питањем баве се све полицијске агенције у БиХ, а има их укупно 15, те сви судови и тужилаштва, што се мора имати у виду приликом сачињавања оваквих докумената. Дефинишући организовани криминал у чијој реализацији учествују три или више лица, закључио је да се ради о веома широком појму, који се може манифестовати у сваком кривичном дјелу. Истакао је и да област корупције постоји у сваком сегменту живота и рада, али да Савјет министара БиХ

није успио постићи сагласност о будућој стратегији борбе против корупције и организованог криминала. Говорећи о буџету за нове институције, навео је да су у оквиру надлежности Министарства безбједности три нове полицијске агенције. Министарство безбједности је крајем јула завршило конкурсну процедуру за избор директора ових агенција, али се Савјет министара о томе још није изјашњавао. Тешко је планирати јединствени буџете за Министарство безбједности, јер су све ове институције по закону самосталне и имају своје пројекције буџета које достављају Савјету министара. Не може се очекивати успјешна пројекција буџета за новоформиране полицијске агенције док год се не именују челни људи ових агенција и не направи њихова унутрашња организација. У Предлогу буџета за 2009. годину Министарство безбједности је повећало свој буџет за 12%, а као посебна ставка предвиђено је четири милиона за формирање ових нових институција. Ипак, навео је да је генерални став Савјета министара БиХ да се ове године штедљиво приступа буџету.

Рекао је да би волио да чланови ПСБиХ, уколико нису задовољни достављеном информацијом, предложе методологију израде информације о стању безбједности у БиХ, а да ће он као министар то прихватити као модел извјештавања Парламента. Ипак, замолио је за разумијевање с обзиром да ова информација садржи извјештаје 15 полицијских агенција из цијеле БиХ.

Говорећи о закључку којим се тражи да Савјет министара што прије достави у парламентарну процедуру Предлог закона о транспорту и осигурању већих количина новца и хартија од вриједности, истакао је да је Министарство предложило Савјету министара БиХ да на захтјев Заједничке комисије што прије оформи радну групу за израду наведеног закона. На крају је замолио чланове Заједничке комисије да у расправи изнесу јасне закључке и смјернице који ће бити усаглашени са важећим законодавством у БиХ, јер је то врло важно за њихово будуће спровођење.

Бранко Зрно захвалио се министру, те навео да је Заједничка комисија на својој буџетској радионици одржаној на Козари средином октобра, заједно са безбједносним агенцијама, детаљно обрадила тему која је односила на предлоге буџета за наредну годину, те закључио да ова комисија има добру сарадњу са свим безбједносним агенцијама у БиХ.

Мирко Лујић, директор СИПА-е, истакао је да је дошао како би упознао чланове Комисије са проблемима с којима се СИПА сусреће у свом раду. Потом је навео три проблема, а то су: правни оквир, персонал и буџет. Нагласио је да СИПА у претходне двије године није добила смјернице за рад од Савјета министара БиХ. Агенција се налази у доста незгодној буџетској ситуацији и држава мора правилно усмјерити рад државних агенција у складу са интересима политике. Упитао је како ће једна државна агенција попут СИПА-е са 40% попуњеном истражном компонентом одговорити стварним захтјевима који се пред њу постављају.

Говорећи о правном оквиру, навео је да су исцрпили сва средства која су им на располагању, те да су се дијелом стекли услови да измјенама и допунама Закона о СИПА-и буду мало функционалнији и рационалнији. Као један од проблема навео је запошљавање полицијских службеника те да, у складу са постојећим Законом о полицијским службеницима, СИПА од 01.08.2008. године не може запослити никог из спољних агенција. Овим је блокиран и планирани пријем 20 кадета ове године, што је врло озбиљан проблем. Други аспект наведеног проблема огледа се у чињеници да је успостављен минимални правни оквир за добру сарадњу и комуникацију међу агенцијама. У пракси, размјена података са другим агенцијама не функционише, изузев са три институције, и то са Службом за послове са странцима, ОБА-ом и Полицијом Брчко Дистрикта. Закључио је да СИПА, као државна агенција која се бави најтежим облицима организованог криминала, не може функционисати на такав начин.

Говорећи о персоналу, навео је да је у СИПА-и тренутно запослено 68,5% од планираног броја службеника, што износи мало више од 2/3, те да са толиким бројем особља не може адекватно функционисати. Као један од основних проблема, осим наведених, навео је буџетски оквир за наредну годину. Уколико не постоји могућност за додатно запошљавање наредне године, онда средства треба преусмјерити за функционисање есенцијалних дјелатности СИПА-е. Исцрпљена су средства за запошљавање и завршена је конкурсна процедура, али боји се да СИПА не постане прва агенција која отпушта своје раднике како би запошљавала спољне експерте. Ако се држава определилила да јача институције на

државном нивоу, онда то треба да реализује, а челни људи у СИПА-и ће знати шта морају чинити. СИПА у овом тренутку има озбиљан проблема са кадром јер 12% државних службеника жели да напусти ову агенцију. Замолио је да се не губи вријеме и нагласио да одмах треба рјешавати главне проблеме, јер СИПА долази у ситуацију да када дође до експлозије, као што је нпр. била недавна експлозија бомбе у трговачком центру ФИС у Витезу, на располагању има свега двојицу истражитеља. Закључио је да СИПА функционише на граници оперативности када су у питању истражни капацитети, те да не постоје криминалистичко-обавјештајни капацитети који би могли реаговати адекватно у сложеним ситуацијама.

Бранко Зрно констатовао је да су овакве информације потребне Заједничкој комисији, како би их она преусмјерила надлежним институцијама. Замолио је и остале учеснике да кратко изнесу суштину проблема у раду својих агенција, те напоменуо да ће се на планираној конференцији водити конкретнији разговори о томе.

Душанка Мајкић сугерисала је г. Лујићу да у писаној форми достави све о чему је говорио, са чим се он сагласио.

Шефик Цаферовић изразио је забринутост због чињенице да држава уопште нема смјернице за рад СИПА-е, те навео да треба тражити одговорност за досадашњи немар у раду.

Жарко Лакета, помоћник директора Граничне полиције БиХ, навео је да је ова агенција предложила одређене измјене Закона о Граничној полицији, како би унаприједили рад својих службеника. Говорећи о проблему граничне контроле, Закон о граничној контроли БиХ, који је предложио Савјет министара БиХ, оцијенио је као веома битан за даљи рад Граничне полиције, али је приликом његове израде уочено да одређене одредбе нису у складу са европским принципима и праксом. Истакао је даље одличну сарадњу коју имају са полицијским агенцијама у БиХ у размјени криминалистичко-обавјештајних података, па и са полицијским агенцијама сусједних земаља. Рекао је да се Заједничка комисија, приликом обиласка цјелокупне границе БиХ, могла упознати са свим проблемима с којима се Гранична полиција БиХ сусреће, а то се прије свега односи на проблеме у раду граничних полицајаца приликом контроле путника и робе. Основни проблем Граничне полиције БиХ је, као и у СИПА-и, непопуњеност кадром. Иако је у наредној фискалној години планиран пријем 100 кадета, због смањења буџетског оквира ГПБиХ неће имати довољно финансијских средстава да запосли планиран број кадета. Стога је замолио чланове Заједничке комисије да својим ауторитетом утичу како би овај проблем био ријешен. Као и СИПА, и ГПБиХ сусреће се са проблемом одлива кадра у друге агенције. На крају, рекао је да ГПБиХ мора испоштовати националну структуру својих кадрова на граничним прелазима у БиХ.

Тарик Садовић навео је да је приликом планирања Буџета за 2009. годину од министра финансија добио обећање да неће доћи у питање финансирање пријема наведених 110 кадета у Граничну полицију БиХ. У вези са Законом о граничној контроли, истакао је да су у његовој изради учествовали и представници Министарства безбједности БиХ, те да је Заједничка комисија задужила ово министарство да у сарадњи са представницима DCAF-а сачини предлог јединственог текста овог закона те да је тај састанак резултирао усаглашавањем већег броја амандмана. На крају је замолио чланове Комисије да узму у обзир чињеницу да тражено запошљавање службеника по безбједносним агенцијама по њиховим систематизацијама не подразумијева да се ти људи запосле у тој буџетској години, већ у наредних неколико година, колико то буџетски оквири буду дозвољавали.

Душанка Мајкић реплицирала је на дискусију министра Садовића у вези са Законом о граничној контроли БиХ. Навела је да је формирана радна група која је радила на изради и усаглашавању овог закона, те да је Министарство безбједности урадило предлог измјена овог закона, што је усвојено у Савјету министара, али без сагласности представника српског народа. То је надаље изазвало низ расправа на сједницама домова. По њеном мишљењу, постојећи Закон о граничној контроли бољи је од предложеног, те је замолила представника Граничне полиције БиХ да о томе да своје мишљење. Представник Граничне полиције сагласио се са наведеном констатацијом гђе Мајкић.

Тарик Садовић појаснио је потом да су се кључне примједбе односиле на чланове 17. и 42. Предлога закона. Постојећи закон преписан је из Хрватске, гдје је гранична полиција једна

управна организација сасвим другачијег типа него што је то у Босни и Херцеговини. У изради новог предлога закона о граничној контроли учествовао је стручњак из ове области из Литваније. Напоменуо је поново да је Заједничка комисија задужила Министарство безбједности да у сарадњи са представницима DCAF-а припреми измјене тог предлога, те да је Министарство то у 15 амандмана и урадило.

Иво Миро Јовић уважио је све проблеме који су изнесени на овој сједници, и рекао да сматра да се нешто може и ријешити. Навео је да је ова сједница врло корисна за припрему цјелодневног састанка, односно конференције која ће ускоро бити одржана у организацији Заједничке комисије.

Драган Мектић, директор Службе за послове са странцима, навео је да ова служба није тако давно основана у оквиру Министарства безбједности Њена основна функција је да контролише боравак и кретања странаца у БиХ, којих има око 10.000, те неколико стотина хиљада странаца који прођу кроз БиХ, и да контролише законитост њиховог боравак у БиХ, односно да ли ти странци свој боравак у БиХ користе у сврху у коју им је одобрен. Њихова настојања иду у смјеру да се забрани улазак непожељних странаца у БиХ прије него што и уђу у БиХ. У току прошле године протјерано је око 1000 странаца из БиХ, а његова процјена је да ће тај број ове године бити већи. Говорећи о правном оквиру, навео је да је Служба дошла до квалитетног Закона о кретању и боравку странаца и азилу у БиХ, који је скоро у потпуности усаглашен са шенгенским правилима за улазак, боравак и кретање странаца, те да је сада у фази усаглашавања већи број подзаконских аката. Закон о кретању и боравку странаца и азилу такође треба усагласити са одређеним бројем закона којима је обухваћена ова материја на нижим нивоима власти у БиХ, као што је нпр. Закон о запошљавању странаца, који се доноси на ентитетском нивоу. Питање оснивања фирми чији су власници страна лица, дакле, није уређено до краја у БиХ, и то је само један у низу проблема с којима се сусреће ова служба, а о којима ће свакако бити више ријечи на планираној конференцији. Када је ријеч о буџету, навео је да је успостављен Имиграциони центар у којем се странци који треба да буду протјерани из БиХ стављају под надзор и ограничава се њихово кретање, све док се не стекну услови за њихово протјеривање. Овај центар може примити 45 лица и увијек је максимално попуњен. Навео је да Европска комисија у потпуности финасира изградњу још једног објекта смјештајног капацитета за 100 лица, и завршетак изградње очекује се крајем идуће године. Сада се Служба налази у ситуацији да јој Европска комисија нуди нови објекат, али да га она не може преузети јер не постоје средства за запошљавање 50 лица која треба да обезбјеђују тај објекат.

Душан Гавран, директор БХМАЦ-а, изразио је задовољство присуством на овој сједници, цијенећи да су овдје тек отворена нека од битних питања која треба рјешавати. Говорећи о буџету за наредну годину, навео је да ни БХМАЦ-у, као и осталим безбједносним агенцијама, нису одобрена тражена средства, те да ће буџетски оквир бити за 1.200.000 КМ мањи од њиховог буџетског захтјева, али да ће БХМАЦ свакако функционисати и са овим износом средстава. У вези са обезбјеђивањем средстава за деминирање, нагласио је да су донатори потврдили да ће обезбиједити обећана средства за деминирање до краја 2012. године, те да је до сада обезбијеђено око 15 милиона долара за ову намјену. Ипак, истакао је да држава не издваја никаква средства за деминирање, те замолио надлежне да утичу на то како би се издвојила одређена средства за ову сврху. Говорио је још о потреби доношења Закона о противминским акцијама који је потребан ради њиховог даљег рада. Реако је да се овај закон налази у Министарству цивилних послова БиХ те изразио наду да ће ускоро бити на дневном реду сједнице Савјета министара БиХ и након тога ући и у парламентарну процедуру у ПСБиХ.

У вези са уништавањем нађених минско-експлозивних средстава (МЕС) и неексплодираних убојитих средстава (НУС), рекао је да то врло успјешно ради цивилна заштита, али да проблеми настају када овај посао раде различите компаније, које та средства крију или их одлажу на мјеста која нису предвиђена за то. Навео је да се око 20% несрећа десило због тога што мине уништавају необучени људи које ангажују такве компаније. Везано за уништавање вишка НУС-а, навео је још да хитно треба урадити законски оквир који ће амнестирати лица која враћају НУС, јер без изгласавања оваквог закона редовно ће се дешавати да људи бацају МЕС на разним локацијама. Нагласио је даље да институција која уништава НУС, лако

наоружање и касетне бомбе мора бити под једном командом на државном нивоу. У том смислу навео је да очекује подршку свих државних званичника који се баве овим питањима. Закључио је да, системски гледано, БХМАЦ може функционисати до 2019. године, те да вјерује да ће БиХ у што скорије вријеме бити слободна од мина.

Бранко Зрно предложио је потом члановима Заједничке комисије да подрже предлог Шефика Џаферовића за организовање конференције о актуелном стању безбједности у БиХ, те истакао да ће Комисија од сваке агенције затражити кратку писану информацију из њихове сфере. Захвалио се свима на учешћу на овој сједници и закључио да ће наредни састанак овог типа бити одржан у другој половини децембра, на договореној конференцији.

Након расправе чланови Заједничке комисије једногласно су усвојили предлог за организовање једнодневне конференције о актуелном стању безбједности у БиХ, која треба да се одржи током децембра текуће године.

Записник сачинила
Драгица Хинић

Председавајући
Заједничке комисије
Бранко Зрно